

การใช้บัตรรายการของผู้ใช้ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตธนบุรี

นางสาวนงเยาว์ ศรีธรรมสุข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-145-6

010501

I158A6D5b

THE USE OF CARD CATALOG OF THE LIBRARY OF
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY, THONBURI CAMPUS

Miss Nongyao Sripromsuk

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

ISBN 974-564-145-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การใช้บัตรรายการของผู้ใช้ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
วิทยาเขตธนบุรี

โดย นางสาวนงเยาว์ ศรีพรมสุข

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์กฤติยา อัครถาวร

 อาจารย์นงนุช ภัทรนคร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

สมชาย วัฒน

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประติษฐ์ นุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อัมพร ทิษระ

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ อัมพร ทิษระ)

กฤติยา อัคร

.....กรรมการ

(อาจารย์ กฤติยา อัครถาวร)

นงนุช ภัทร

.....กรรมการ

(อาจารย์ นงนุช ภัทรนคร)

อรจิตร สุวรรณ

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรจิตร สุวรรณไพศิรี)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การใช้บัตรรายการของผู้ใช้ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตธนบุรี
ชื่อนิสิต	นางสาวนงเยาว์ ศรีพรหมสุข
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ กฤติยา อัครถาวร อาจารย์ นงนุช ภัทรราคร
ภาควิชา	บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา	2527

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงการใช่หรือไม่ใช่บัตรรายการ สาเหตุของการไม่ใช้บัตรรายการ ประเภทของบัตรรายการที่ผู้ใช้ใช้มากที่สุด และการใช้รายการต่าง ๆ ที่ลงไว้ในบัตรรายการของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตธนบุรี ในปีการศึกษา 2526

วิธีดำเนินการวิจัย ใช้การค้นคว้าจากหนังสือ วารสาร เอกสาร ตลอดจนสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลโดย วิธีการส่งแบบสอบถามไปให้นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตธนบุรี จำนวน 558 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 531 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ คือร้อยละ 77.59 ใช้บัตรรายการเป็นเครื่องมือในการค้นหาเอกสารและสิ่งพิมพ์ที่ต้องการ มีเพียงร้อยละ 22.41 เท่านั้นที่ไม่ใช้บัตรรายการ ซึ่งมีสาเหตุเพราะว่า นักศึกษาทราบสถานที่เก็บสิ่งพิมพ์ที่ต้องการแล้ว และสาเหตุรองลงมาก็คือ นักศึกษาคิดว่าดูตัวเล่มหนังสือ เข้าใจง่ายกว่าคู่มือบัตรรายการ

ในด้านประเภทของบัตรรายการที่ใช้ นั้น พบว่า นักศึกษาใช้บัตรชื่อเรื่องมากกว่าบัตรประเภทอื่น ส่วนการใช้รายการต่าง ๆ ที่ลงไว้ในบัตรรายการนั้น พบว่า รายการที่ใช้มากมีเพียง 4 รายการ คือ รายการเลขเรียกหนังสือ ชื่อผู้แต่งที่เป็นบุคคล ชื่อเรื่อง และหัวเรื่อง รายการที่ไม่ใช้เลยคือ รายการชื่อบรรณารักษศาสตร์ ชื่อนิติบุคคลรับผิดชอบในการพิมพ์ และมีลิขสิทธิ์

ข้อเสนอแนะ

1. ห้องสมุดควรจัดทำบัญชีรายชื่อหนังสือที่ไม่อยู่บนชั้นเป็นเวลานาน แล้วแจ้งให้ผู้ใช้ทราบ เพื่อขจัดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการใช้บัตรรายการ อันจะทำให้มีผู้ใช้บัตรรายการมากยิ่งขึ้น
2. บรรณารักษ์แผนกวิเคราะห์เลขหมู่และหัวเรื่อง ควรให้ความสำคัญกับรายการเลขเรียกหนังสือ ชื่อผู้แต่งที่เป็นบุคคล ชื่อเรื่อง และหัวเรื่อง ซึ่งเป็นรายการที่ผู้ใช้ใช้ในระดั้มาก ควรยกเลิกการจัดทำบัตรแจ้งหมู่หนังสือสำหรับผู้ใช้ โดยอาจเพิ่มเลขทะเบียนไว้ในบัตรชื่อเรื่อง ซึ่งเป็นบัตรรายการที่ผู้ใช้ใช้ในระดั้มากที่สุด และควรลงรายละเอียดในบัตรผู้แต่งให้ครบถ้วนสมบูรณ์ คือ ลงรายการแนวสืบค้นด้วย
3. ห้องสมุดควรจัดวางคู่มือรายการไว้ใกล้บริเวณทางเข้าออก เพื่อให้ผู้ใช้เห็นเป็นสิ่งแรกเมื่อเข้ามาในห้องสมุด และควรจัดทำป้ายประกาศแผ่นใหญ่ที่บรรจุรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้บัตรรายการ และคำอธิบายรายการบนบัตร ติดไว้เหนือคู่มือรายการด้วย เพื่อให้ผู้ใช้เข้าใจวิธีการใช้บัตร และรายการต่าง ๆ บนบัตรรายการมากยิ่งขึ้น
4. ห้องสมุดควรพยายามปรับปรุงการลงรายการในบัตรรายการให้อยู่ในรูปแบบมาตรฐานสากล เพื่อประโยชน์ในการจัดทำสหบัตรร่วมกับกลุ่มห้องสมุดต่าง ๆ
5. ห้องสมุดควรจัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุด เพื่อให้ผู้ใช้ทราบถึงรายละเอียดสำคัญต่าง ๆ เกี่ยวกับห้องสมุด จำนวนวัสดุห้องสมุด ตลอดจนบริการของห้องสมุด
6. สถาบันควรจัดวิชาการใช้ห้องสมุดไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนของสถาบัน เพื่อให้นักศึกษาเกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการใช้ห้องสมุด อันจะก่อให้เกิดทักษะในการค้นหาเรื่องราวหรือวัสดุที่คนต้องการได้อย่างลึกซึ้งและรวดเร็ว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title The Use of Card Catalog of the Library of King
Mongkut's Institute of Technology, Thonburi
Campus.

Name Miss Nongyao Sripromsuk

Thesis Advisor Miss Krittiya Atthakorn, Instructor
Mrs. Nongnuj Patharakorn, Instructor

Department Library Science

Academic Year 1984

ABSTRACT

The purposes of this research were: (1) to survey the use or non-use of card catalogs and the cause of not using the catalog (2) to survey the type of card catalogs that users use most (3) to survey the use of items in card catalogs of the users of King Mongkut's Institute of Technology, Thonburi Campus in the academic year 1983.

The research methods used in this research were documentary research through books, periodicals, documents and other printed materials that concerned this research. The following data were obtained by sending 558 questionnaires to the students of King Mongkut's Institute of Technology, Thonburi Campus, of which 531 (95 %) were complete answered and returned.

The results were: the majority of the students (77.59%) used the card catalogs as their tools to find the books and other printed materials they needed. There were students (22.41%) that didn't use the card catalogs because they had already known the sites of the book shelves they needed. The other reason was they thought that

the features of the books were easier to understand than the card catalogs.

The card catalog that the students use most is the title card. The items in the card catalogs that are used secondarily are call number, author, title and subject. Items that are not used are editor, corporate body as publisher and copyright date.

The main recommendations from this research are as follows:-

1. The library should produce and inform the users the lists of the books that have not been on the shelves for a long time so as to get rid of their bad attitudes toward the use of the card catalog. Consequently, the card catalogs would be used more widely.

2. The cataloguers should pay their attention to the call number, the author, the title and the subject which are used secondarily. The shelflist cards for the users should not be provided anymore, but the accession number should be put in the title card since it is used the most and tracing areas should be included in the author cards.

3. The library should place the card catalog cabinets near the entrance in order that users could see them first when they entered the library. Besides, the library should install a large display containing all information about using all items in the card catalog on the top of the card catalog cabinets to make the users understand more how to use the card catalogs.

4. The library should try to standardize cataloguing rules in order to be useful for co-ordinating the union catalog with other group of libraries.

5. The library should produce a library handbook which contains essential information about the library, number of collections, and its services.

6. The Institute should provide a course to teach the students how to use the library which will give the library skill for quick searching in library materials.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์กฤติยา อัครถาวร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์นงนุช ภัทรำคร อาจารย์ที่ปรึกษาทางด้านสถิติ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อาจารย์เอมอร ศรีนิลทา ผู้อำนวยการห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตธนบุรี ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณคุณอินชिरา เปรมกมลเนตร คุณสมสนิท ศิริไชย อาจารย์บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตธนบุรี ทุกท่าน ตลอดจนเพื่อน้องและมิตรสหายที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งขอขอบคุณนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตธนบุรีทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม และท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอขอบคุณคุณคุณจรินทร์ เปรมกมลเนตร ผู้เป็นกำลังใจสำคัญ และคอยช่วยเหลือมาตลอดระยะเวลาที่ทำการวิจัยนี้

นางเยาว์ ศรีพรมสุข

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฅ
รายการตารางประกอบ	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐาน	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	4
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2. หน้าที่และความสำคัญของบัตรรายการ	11
หน้าที่ของบัตรรายการ	11
ความสำคัญและประโยชน์ของบัตรรายการ	12
รูปแบบของรายการห้องสมุด	13
ประเภทของบัตรรายการ	17
การจัดเรียงบัตรรายการ	20
3. บัตรรายการของห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตธนบุรี	22
ประเภทของหนังสือในห้องสมุด	22
บัตรรายการของห้องสมุด	23
การลงรายละเอียดต่าง ๆ ในบัตรรายการ	24
การให้เลขเรียกหนังสือ	24
การให้หัวเรื่อง	25

	หน้า
การให้สัญลักษณ์แสดงประเภทของหนังสือในบัตรรายการ ..	26
ประเภทของบัตรรายการ	26
การจัดเรียงบัตรรายการ	27
ตัวอย่างบัตรรายการ	27
4. วิธีดำเนินการวิจัยและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
วิธีดำเนินการวิจัย	34
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	34
การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	35
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
สรุปผลการวิจัย	60
อภิปรายผล	63
ข้อเสนอแนะ	66
ข้อเสนอแนะต่อห้องสมุด	66
ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารสถาบันฯ	68
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	68
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก	78
ภาคผนวก ก. ห้องสมุดสถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าวิทยาเขตธนบุรี..	79
ภาคผนวก ข. ระเบียบสถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้า ว่าด้วยการใช้ ห้องสมุด	94
ภาคผนวก ค. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	104
ประวัติผู้เขียน	116

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามคณะ ระดับการศึกษา และชั้นปี	38
2	คำร้อยละของวิธีการค้นหา เอกสารและสิ่งพิมพ์ในห้องสมุดจำแนกตาม ระดับการศึกษา และคณะ	39
3	คำร้อยละของวิธีการค้นหา เอกสารและสิ่งพิมพ์ในห้องสมุดจำแนกตาม ระดับการศึกษา และชั้นปี	40
4	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็น เกี่ยวกับประ เภทของบัตรรายการที่ใช้ มากที่สุด จำแนกตามระดับการศึกษา	41
5	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็น เกี่ยวกับประ เภทของบัตรรายการที่ใช้ มากที่สุด จำแนกตามระดับการศึกษา และคณะ	42
6	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็น เกี่ยวกับประ เภทของบัตรรายการที่ใช้ มากที่สุด จำแนกตามระดับการศึกษา และชั้นปี	43
7	คำร้อยละของสาเหตุที่ไม่ใช้บัตรรายการจำแนกตามระดับการศึกษา และคณะ	45
8	คำร้อยละของสาเหตุที่ไม่ใช้บัตรรายการจำแนกตามระดับการศึกษาและชั้นปี	46
9	คำร้อยละของวิธีการค้นหาสิ่งพิมพ์จากห้องสมุดจำแนกตามระดับการศึกษา และคณะ	48
10	คำร้อยละของวิธีการค้นหาสิ่งพิมพ์จากห้องสมุดจำแนกตามระดับการศึกษา และชั้นปี	49
11	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็น เกี่ยวกับการใช้รายการต่างๆ ในบัตรรายการ จำแนกตามระดับการศึกษา	51
12	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็น เกี่ยวกับการใช้รายการต่างๆ ในบัตรรายการ จำแนกตามระดับการศึกษา และคณะ	53

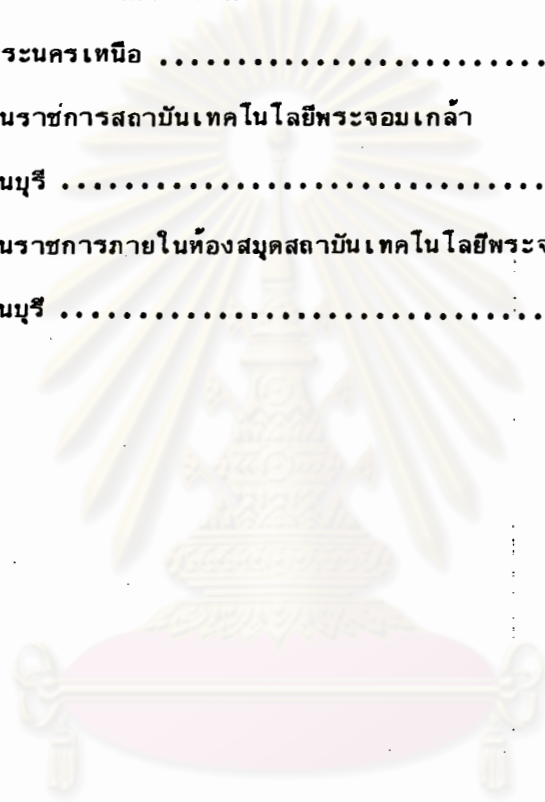
13	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้รายการต่างๆ ในบัตรรายการ จำแนกตามระดับการศึกษา และชั้นปี	56
14	ค่าร้อยละของข้อ เสนอแนะของนักศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา	58

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่		หน้า
1	การแบ่งส่วนราชการสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	81
2	การแบ่งส่วนราชการสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตพระนครเหนือ	82
3	การแบ่งส่วนราชการสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตธนบุรี	83
4	การแบ่งส่วนราชการภายในห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตธนบุรี	88

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย